

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 24 päivänä syyskuuta 1998,
eurooppalaisesta yhteistyöstä korkeakouluopetuksen laadun arvioinnissa

(98/561/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 126 ja 127 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattaa perustamissopimuksen 189 c artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsoo, että

- (1) koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen korkea laatu on kaikkien jäsenvaltioiden tavoitteena; yhteisön tehtävänä on tukea tätä niiden jatkuvaa pyrkimystä kannustamalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tarvittaessa tukemalla ja täydentämällä niiden toimintaa jättäen kuitenkin jäsenvaltioille täyden vastuun opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmien järjestämisestä sekä kunnioittaen niiden sivistyksellistä ja kielellistä monimuotoisuutta,
- (2) neuvosto totesi 25 päivänä marraskuuta 1991 antamissaan päätelmissä ⁽⁴⁾, että korkeakouluopetuksen laadun parantaminen on kunkin jäsenvaltion ja Euroopan yhteisön jokaisen korkeakoulun yhteinen tehtävä; kansallisten menetelmien moninaisuuden vuoksi jäsenvaltioissa kertyneitä kokemuksia voitaisiin täydentää eurooppalaisilla kokemuksilla, joita on saatu erityisesti koehankkeista, joilla pyritään luomaan uutta alan yhteistyötä tai vahvistamaan nykyistä yhteistyötä,
- (3) korkeakouluopetusta koskevan komission muistion perusteella annetuissa vastauksissa korostetaan muun muassa sitä, että laatu olisi taattava kaikilla tasoilla ja kaikilla aloilla siten, että oppilaitosten erot rajoittuisivat tavoitteisiin, menetelmiin ja koulutuksen kysyntään; yleisesti suhtaudutaan myönteisesti siihen, että otetaan käyttöön tehok-

kaita ja hyväksyttäviä laadunarviointimenetelmiä, joissa otetaan huomioon eurooppalaiset ja kansainväliset kokemukset sekä yhteistyön mahdollisuus,

- (4) jäsenvaltioissa suoritettavaa laadunarviointia koskevasta komission tutkimuksesta ilmenee, että uudet laadunarviointijärjestelmät sisältävät tiettyjä yhteisiä tekijöitä; myöhemmin toteutettiin kaksi koehanketta, jotka perustuivat näihin kansallisten järjestelmien keskeisiin tekijöihin; niissä kokeiltiin yhteistä menetelmää menestyksellisesti, jolloin kävi ilmi, että kaikki alan toimittajat haluavat jatkaa sellaisten kokemusten vaihtoa, jotka osoittavat kansallisten arviointikäytäntöjen moninaisuuden sekä laadunarvioinnin merkityksen yleensä,
- (5) yhteisön koulutusjärjestelmien huomattava moninaisuus huomioon ottaen tässä suosituksessa käytetty ”korkeakoulun” määritelmään sisältyvät kaikenlaiset oppilaitokset, joissa voi suorittaa tutkintoja tai saada tutkintotodistuksia tällä tasolla, riippumatta siitä, minkä nimisiä oppilaitokset ovat jäsenvaltioissa; kyseistä määritelmää käytetään Sokrates-ohjelman perustamisesta tehdyssä päätöksessä,
- (6) korkeakouluopetusta antavien oppilaitosten on vastattava maailmanlaajuisen tietoyhteiskunnan uusiin koulutuksellisiin ja yhteiskunnallisiin vaatimuksiin sekä niistä seuraaviin muutoksiin; siksi ne pyrkivät parantamaan tarjoamiensa palveluja laatua kehittämällä tarvittaessa uusia aloitteita (joko itsenäisesti tai korkeakoulujen yhteenliittymien puitteissa), jotka suuntautuvat opetuksen ja koulutuksen laadun kehittämiseen,
- (7) teknologian ja talouden muutokset ja niistä työmarkkinoille aiheutuvat seuraukset asettavat uusia haasteita korkeakouluille, ja maailmanlaajuisen kilpailun aiheuttamien haasteiden sekä korkeakouluopiskelijoiden jatkuvasti kasvavan määrän takia jäsenvaltioiden on järjestettävä korkeakoulujärjestelmänsä sekä sen suhteet valtion ja yhteiskuntaan siten, että vallitsevia akateemisia normeja, koulutustavoitteita ja laatuvaatimuksia

⁽¹⁾ EYVL C 19, 21.1.1998, s. 39

⁽²⁾ EYVL C 64, 27.2.1998, s. 63

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto annettu 18. marraskuuta 1997 (EYVL C 371, 8.12.1997, s. 33), neuvoston yhteinen kanta vahvistettu 26 päivänä helmikuuta 1998 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja Euroopan parlamentin päätös tehty 28 päivänä toukokuuta 1998 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ EYVL C 321, 12.12.1991, s. 2

noudatetaan ja että korkeakoulujen autonomiaa ja/tai riippumattomuutta kunnioitetaan kullekin jäsenvaltiolle ominaisten rakenteiden mukaisesti, sekä otettava suuri yleisö huomioon ja tiedotettava sille asiasta,

(8) 13 päivänä helmikuuta 1994 annetusta komission tiedonannosta käyty keskustelu on osoittanut, että laadunarviointijärjestelmillä voitaisiin edistää akateemisten ja ammatillisten tutkintojen vastavuoroista tunnustamista yhteisössä,

(9) komission valkosesta kirjasta "Kasvu, kilpailukyky, ja työllisyys", valkoisesta kirjasta "Opettaminen ja oppiminen: kohti oppivaa yhteiskuntaa", sekä vihreästä kirjasta "Koulutus, ammattikoulutus, tutkimus, Kansainvälisen liikkuvuuden esteet", käy ilmi laadukkaana koulutuksen merkitys työllisyydelle ja kasvulle yhteisössä sekä yhteisön kansainväliselle kilpailukyvyille; näissä asiakirjoissa korostetaan koulutuksen yhteiskunnallisen ja sivistyksellisen tehtävän ja sen taludellisten tehtävien välistä yhteyttä ja näin ollen laadun käsitteen monitahoisuutta; on selvää, että kansainvälinen liikkuvuus edellyttää selkeitä koulutusjärjestelmiä,

(10) liikkuvuuden edistäminen on yksi yhteisön koulutusalan yhteistyön tavoitteista; komission vihreässä kirjassa "Koulutus, ammattikoulutus, tutkimus, Kansainvälisen liikkuvuuden esteet" tarkastellaan tärkeimpiä oikeudellisia, hallinnollisia ja käytännön ongelmia, joita toisessa jäsenvaltiossa opintojaan harjoittavat opiskelijat kohtaavat, ja siinä ehdotetaan toimia liikkuvuuden parantamiseksi sekä korostetaan, että tällainen liikkuvuus on eduksi laadukkaalle koulutukselle, jonka avulla henkilöt voivat kilpailla kansainvälisesti sekä hyödyntää vapaata liikkuvuutta yhteisössä,

(11) korkeakoulujärjestelmien koko, rakenne ja rahoitusjärjestelyt vaihtelevat jäsenvaltioittain ja järjestelmien tavoitteet kehittyvät kaiken aikaa; joissakin jäsenvaltioissa korkeakoulujärjestelmään kuuluu sekä yliopistoja että muita, usein ammatillisesti suuntautuneita korkeakouluja; kukin jäsenvaltio määrittelee laadunarvioinnin käsitteen, laajuuden ja menetelmät, joiden on oltava joustavia ja muunneltavissa uusien vaatimusten ja/tai rakenteiden mukaisesti,

ja ottaa huomioon, että

(12) jäsenvaltioilla on yksinomainen vastuu korkeakoulujärjestelmiensä järjestämisestä ja rakenteesta sekä rahoituksesta; ja että korkeakoulut ovat jäsenvaltion

koulutusjärjestelmästä riippuen autonomiaa ja/tai riippumattomia,

I SUOSITTELEE, että jäsenvaltiot

A. pitävät yllä ja tarvittaessa perustavat selkeitä laadunarviointijärjestelmiä, jotta voidaan

— turvata korkeakouluopetuksen laatu kunkin maan taludellisten, sosiaalisten ja kulttuuri-edellytysten mukaisesti eurooppalainen ulottuvuus ja nopeasti muuttuva maailma huomioon ottaen;

— rohkaista ja auttaa korkeakouluja turvautumaan asianmukaisiin toimenpiteisiin ja etenkin laadunarviointiin opetuksen ja oppimisen sekä niiden toisen tärkeän tehtäväalueen, tutkijakoulutuksen laadun parantamiseksi;

— edistää laatua ja laadunarviointia koskevaa keskinäistä tietojen vaihtoa yhteisössä ja kansainvälisesti sekä rohkaista korkeakouluja yhteistyöhön tällä alalla;

B. toteuttavat laadunarviointijärjestelmät seuraavien liitteessä selvitettyjen periaatteiden mukaisesti:

— laadunarvioinnista vastaavien elinten autonomia ja/tai riippumattomuus menettelyjen ja menetelmien valinnassa kunkin jäsenvaltion rakenteiden mukaisesti;

— laadunarviointimenettelyjen ja -menetelmien mukauttaminen korkeakoulujen profiloitumiseen ja tehtävään ottaen huomioon niiden kunkin jäsenvaltion rakenteiden mukainen autonomia ja/tai riippumattomuus;

— kyseisiin menettelyihin ja menetelmiin sovitettujen sisäisten ja/tai ulkoisten laadunarviointitekiäjien tavoitteisiin sovitettu käyttö;

— eri asianomaisten osapuolten osallistuminen laadunarvioinnin tavoitteiden mukaisesti;

— laadunarvioinnin tulosten julkaiseminen kullekin jäsenvaltiolle sopivassa muodossa;

C. kannustavat korkeakouluja tarvittaessa ryhtymään asianmukaisiin seurantatoimenpiteisiin yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten rakenteiden kanssa,

D. kehottavat toimivaltaisia viranomaisia ja korkeakouluja kiinnittämään erityistä huomiota kokemusten vaihtoon ja laadunarviointia koskevaan yhteistyöhön muiden jäsenvaltioiden sekä korkeakoulualan kansainvälisten järjestöjen ja yhteenliittymien kanssa;

E. edistävät korkeakouluopetuksen laadun arvioinnista tai varmistamisesta vastaavien viranomaisten välistä yhteistyötä sekä kyseisten viranomaisten välisten verkostojen luomista.

Tämä yhteistyö voisi koskea joko kaikkia seuraavia osa-alueita tai osaa niistä:

- a) tietojen ja kokemusten vaihdon rohkaisu ja kehittäminen, erityisesti menetelmien kehittämisen sekä hyviksi todettujen toimintatapojen osalta;
- b) asiantuntija-apua ja neuvontaa koskeviin jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten pyyntöihin vastaaminen;
- c) niiden korkeakoulujen tukeminen, jotka haluavat tehdä kansainvälistä yhteistyötä laadunarvioinnin alalla;
- d) kansainvälisiin asiantuntijoihin pidettävien yhteyksien edistäminen.

Näihin tavoitteisiin pyrittäessä olisi otettava huomioon ne yhteydet, jotka kehittyvät laadunarvioinnin ja erityisesti Sokrates- ja Leonardo da Vinci -ohjelmien yhteydessä toteutettavien muiden yhteisön toimien välillä sekä ammatinharjoittami-

seen liittyvää tutkintojen tunnustamista koskeva voimassaoleva yhteisön säännöstö.

II SUOSITTELEE:

että komissio tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa nykyisten ohjelmien perustalta ja niiden tavoitteiden sekä tavanomaisten avointen menettelyjen mukaisesti edistäisi I kohdan E alakohdassa tarkoitettua korkeakouluopetuksen laadun arvioinnista ja varmistamisesta vastaavien viranomaisten välistä yhteistyötä ja ottaisi siihen mukaan laadunarvioinnin ja laadunvarmistamisen alalla tarvittavan kokemuksen hankkineiden korkeakoulujen Euroopan tason järjestöjä ja yhteenliittymiä.

III KEHOTTA:

komissiota esittämään joka kolmas vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle kertomuksen laadunarviointijärjestelmien kehittämisestä eri jäsenvaltioissa ja alan eurooppalaisesta yhteistyöstä, sekä myös mainittujen tavoitteiden suhteen tapahtuneesta kehityksestä.

Tehty Brysselissä 24 päivänä syyskuuta 1998.

Neuvoston puolesta

J. FARNLEITNER

Puheenjohtaja

*LIITE***Laadun arvioinnin ohjeelliset pääpiirteet**

Seuraavassa esitetyt pääpiirteet koskevat kaikkia Euroopassa käytettäviä arviointijärjestelmiä. Eurooppalaiset koehankkeet korkeakouluopetuksen laadun arvioimiseksi ovat osoittaneet, että näiden periaatteiden huomioon ottamisesta voi olla hyötyä kaikille tämän alan osapuolille.

Laadunarvioinnista vastaavan elimen kunkin jäsenvaltion asianomaisten rakenteiden mukainen autonomia ja/tai riippumattomuus (menettelyjen ja menetelmien suhteen) on omiaan edistämään laadunarviointimenettelyjen tehokkuutta ja niiden tulosten hyväksyttävyyttä.

Laadunarvioinnin perusteet ovat suoraan yhteydessä kullekin oppilaitokselle yhteiskunnan ja työmarkkinoiden tarpeiden mukaisesti määriteltyyn tehtävään; laadunarviointimenettelyt edellyttävät siten välttämättä oppilaitoksen erikoispiirteiden huomioon ottamista. Oppilaitoksen tavoitteiden tuntemus koko laitoksen, tiedekunnan tai yksittäisen yksikön tasolla on siten erityisen tärkeää.

Laadunarviointimenettelyjen olisi yleensä käsitettävä sekä sisäinen itsearviointiosuus että ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioon perustuva ulkoisen arvioinnin osuus.

Sisäiseen itsearviointiosuuteen olisi saatava osallistumaan kaikki asianomaiset toimijat, erityisesti opettajakunta ja tarvittaessa akateemisesta ja ammatillisesta ohjauksesta vastaavat henkilöt sekä opiskelijat. Ulkoisen arvioinnin olisi perustuttava itsenäisen ja ulkopuolisten asiantuntijoiden ja kyseessä olevassa oppilaitoksessa toimivien henkilöiden väliseen yhteistyöhön, kuulemiseen ja tietojen vaihtoon.

Arviointimenettelyn tavoitteista ja siinä käytettävistä perusteista sekä jäsenvaltioiden korkeakoulujärjestelmistä riippuen asiantuntijaryhmissä voisi olla mukana ammatillisia järjestöjä, työmarkkinaosapuolten edustajia ja entisiä opiskelijoita.

Olisi toivottavaa, että ulkomaiset asiantuntijat osallistuisivat arviointimenettelyihin muissa maissa saatujen kokemusten vaihdon rohkaisemiseksi.

Laadunarviointimenettelyistä ja niiden tuloksista olisi julkaistava kussakin jäsenvaltiossa sopivassa muodossa selvityksiä, joissa olisi oltava osapuolille ja suurelle yleisölle riittävästi lähdeaineistoa.
